

تأمین اکسیژن

۱۲.۱ جمع آوری نمونه خلط^۱

اهداف

- ❖ تعیین نوع میکرواورگانیسم و داروی مؤثر بر آن یا تعیین وجود سلول‌های سرطانی
- ❖ تعیین با سیل سل که نیازمند نمونه‌گیری در سه روز متوالی می‌باشد
- ❖ بررسی اثربخشی درمان

نکات مورد بررسی

- ❖ توانایی بیمار برای سرفه کردن و خارج سازی ترشحات
- ❖ نوع کمک موردنیاز بیمار برای تهیه نمونه (نظیر نیاز به ثابت نگهداشتن خط بخیه شکمی، نیاز به قرار دادن در وضعیت مناسب برای تخلیه وضعیتی، نیاز به انجام تمرینات تنفسی یا انجام ساکشن حلقی)
- ❖ رنگ پوست، تعداد، عمق، و الگوی تنفس

وسایل لازم

- ❖ خلف مخصوص با پوشش لازم
- ❖ دستکش یک بار مصرف در صورت لزوم
- ❖ گلوله‌های پنبه آغشته به ماده ضدعفونی کننده یا محلول آب و صابون
- ❖ دستمال کاغذی
- ❖ برچسب کامل شده

- پ درخواست کامل شده آزمایشگاه
- پ محلول دهان‌شویه

روش کار

آماده‌سازی

- قبل از جمع‌آوری نمونه خلط، هدف از جمع‌آوری آن لازم است مشخص شود زیرا براساس هدف، تعداد نمونه‌های لازم و زمان تهیه نمونه تعیین می‌شود.
- وسایل لازم را آماده کنید.

نحوه اجرا

۱. بیمار را از برنامه مورد نظر مطلع کرده، آموزش‌های لازم را در اختیار او قرار دهید:
  - الف) هدف از انجام آزمایش و چگونگی تهیه نمونه
  - ب) اجتناب از تماس دست با داخل ظرف جمع‌آوری نمونه
  - ج) شستشوی دهان قبل از تهیه نمونه
  - د) ریختن مستقیم خلط به داخل ظرف جمع‌آوری نمونه
  - ه) اجتناب از آلوده کردن قسمت خارجی ظرف جمع‌آوری نمونه
  - و) در صورت لزوم ثابت نگهداشتن خط بخیه شکمی با استفاده از یک بالش به منظور داشتن سرفه‌های بدون درد
  - ز) حجم نمونه تهیه شده باید در حدود ۴ تا ۱۰ میلی‌لیتر باشد.
۲. در صورت لزوم به بیمار در جهت تهیه نمونه کمک کنید:
  - الف) در صورت مشکوک بودن بیمار به بیماری سل لازم است اقدامات احتیاطی خاص شامل جمع‌آوری نمونه در اطاقی با سیستم تهویه مخصوص یا نور ماوراء بنفس، فضای باز یا استفاده از ماسک توسط پرستار انجام پذیرد.
  - ب) بیمار را در وضعیت نشسته کامل یا نیمه نشسته بر روی تخت یا صندلی قرار دهید یا از وی بخواهید که باشد.
  - ج) از بیمار بخواهید که ظرف جمع‌آوری نمونه را از قسمت خارجی در دست نگهدارد. در صورت عدم توانایی بیمار لازم است پرستار دستکش پوشیده و ظرف او را نگهدارد.
  - د) از بیمار بخواهید که پس از انجام تنفس عمیق، با سرفه ترشحات را خارج کند.
  - ه) ظرف جمع‌آوری نمونه را طوری در مقابل دهان بیمار نگهدارید که ترشحات به خارج ظرف ریخته نشود.
  - و) از بیمار بخواهید که با تکرار سرفه‌ها مقدار لازم خلط را خارج کند.
  - ز) بلافاصله درب ظرف را ببندید.

ح) در صورت آلوده شدن سطح خارجی ظرف آن را با یک ماده ضد عفونی کننده تمیز کنید. معمولاً از محلول آب و صابون استفاده می‌شود. سپس آن را خشک کنید.

ط) در صورت استفاده از دستکش آن‌ها را خارج کنید.

۳. راحتی بیمار را برقرار کنید:

الف) به بیمار کمک کنید که دهان خود را شستشو دهد. در صورت لزوم از محلول دهان‌شویه استفاده کنید.

ب) بیمار را در وضعیت راحتی قرار دهید به گونه‌ای که حداکثر انبساط ریه‌ها فراهم شود.

۴. بر چسب تهیه شده را به ظرف جمع‌آوری نمونه متصل کرده، فوراً به همراه درخواست کامل شده به آزمایشگاه بفرستید. زیرا مطالعات میکروبی باید قبل از رشد هر گونه میکروب آلوده کننده دیگر و ایجاد نتیجه منفی انجام پذیرد.

۵. وسایل اضافی را به محل مربوطه برگردانیده توجه لازم را از آن‌ها به عمل آورید.

۶. دست‌ها را بشویید.

۷. اطلاعات خود را در رابطه با جمع‌آوری نمونه خلط در پرونده بیمار یادداشت کنید.

این اطلاعات شامل مقدار، رنگ، غلظت، وجود خون، و بوی خلط جمع‌آوری شده می‌باشد. به علاوه اقدامات انجام شده برای تهیه نمونه (نظیر تخلیه وضعیتی)؛ مقدار خلط خارج شده و هر گونه احساس ناراحتی بیمار را در پرونده ثبت کنید.

نکات مورد ارزش یابی

- ❖ اجرای برنامه‌های مراقبت پیگیری در رابطه با خصوصیات خلط (طبیعی یا غیرطبیعی)، وضعیت تنفس در حین و بعد از نمونه‌گیری، رنگ پوست و مخاط بیمار
- ❖ گزارش موارد مهم انحراف از طبیعی به سرپرستار

نمونه گزارش کتبی

تاریخ	ساعت	گزارش پرستار
۹۳/-	۰۶/۰۰	نمونه خلط تهیه و به آزمایشگاه فرستاده شد. خلط غلیظ، سبز متمایل به زرد و در حدود ۱۰ میلی‌لیتر بود. بیمار از درد تیز در ناحیه قفسه سینه چپ به هنگام سرفه شکایت داشت.

دانشجوی پرستاری اکرم زارع

۱۲.۲ تهیه نمونه از بینی و حلق

هدف

- ❖ تعیین وجود میکرواورگانیسم‌های خاص و حساسیت آن‌ها نسبت به آنتی‌بیوتیک‌ها

نکات مورد بررسی

- ❖ ظاهر مخاط بینی و حلق (بخصوص در نواحی ملتهب و دارای ترشح چرکی)
- ❖ شکایت بیمار از گلودرد
- ❖ علائم بالینی عفونت (نظیر تب، لرز، خستگی)

وسایل لازم

- ❖ دستکش یکبار مصرف
- ❖ آتوسکوپ همراه با اسپیکولوم مخصوص بینی
- ❖ چراغ قوه
- ❖ دو عدد لوله آزمایش استریل حاوی اپلیکاتور استریل
- ❖ ریسیپر
- ❖ چوب زبان در صورت لزوم
- ❖ بروچسب کامل شده برای هر یک از لوله‌های آزمایش
- ❖ درخواست کامل شده آزمایشگاه

روش کار

آماده‌سازی

- قبل از تهیه نمونه لازم است احتمال ابتلاء فرد به یک بیماری عفونی نیازمند انجام اقدامات احتیاطی خاص مشخص شود. بعلاوه باید تعیین شود که آیا لازم است نمونه از حفره بینی، حلق یا لوزه‌ها تهیه شود.
- وسایل لازم را آماده کنید.

نحوه اجرا

۱. بیمار و وسایل را به روش زیر آماده کنید:

الف) بیمار را در وضعیت نشسته قرار دهید.

ب) دستکش بپوشید.

ج) پنه درپوش لوله آزمایش استریل را برداشته طوری آن را بین انگشتان دست غیرغالب خود نگهدارید که استریل باقی بماند.

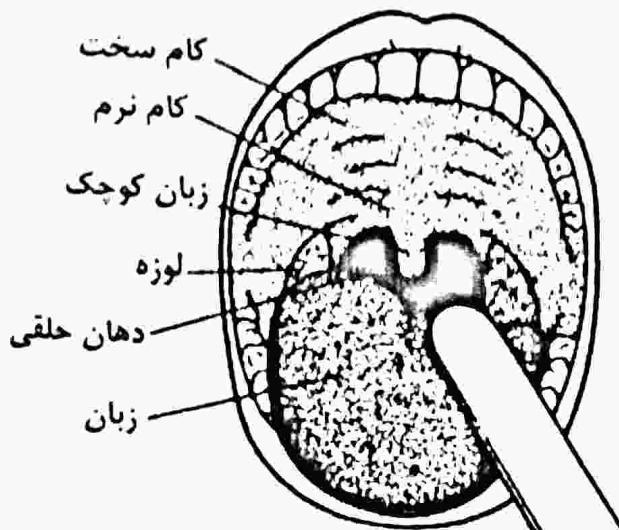
د) اپلیکاتور استریل را از داخل لوله آزمایش به آرامی خارج کنید، مراقب استریل بودن آن باشید.

۲. نمونه حلق و بینی را تهیه کنید:

• برای تهیه نمونه از حلق به روش زیر اقدام کنید:

الف) از بیمار بخواهید دهان خود را کاملاً باز کرده، زبان خود را خارج نموده و آه بگوید.

ب) در صورت عدم امکان مشاهده ته حلق، با استفاده از چوب زبان، زبان را به پایین فشار داده، با چراغ قوه حلق را مشاهده کنید. دقت کنید چوب زبان موجب تحریک حلق و بروز اغ زدن نشود (تصویر ۱۲.۱).

تصویر ۱۲.۱ پایین نگهداشتن زبان برای ظاهر شدن حلق

- ج) اپلیکاتور را به دقت وارد دهان کنید به طوری که با مخاط دهان یا زبان تماس پیدا نکند.
- د) به سرعت اپلیکاتور را روی لوزه‌ها بکشید، دقت کنید از محلی نمونه تهیه کنید که قرمز بوده یا حاوی ترشحات غیرطبیعی باشد.
- ه) بدون تماس با زبان یا لب‌ها اپلیکاتور را خارج کنید.
- و) اپلیکاتور را به داخل لوله آزمایش وارد کنید، دقت کنید که نوک اپلیکاتور با دهانه لوله تماس پیدا نکرده خستن، قسمتی از چوب آن را که با دست شما تماس داشته است شکسته و دور بیاندازید.
- ز) پنبه درپوش لوله آزمایش را به آرامی و با دقت روی دهانه لوله قرار دهید.
- ح) دستکش‌ها را خارج کنید.
- ط) بر چسب آماده شده را به لوله آزمایش متصل کنید.

● برای تهیه نمونه از بینی به روش زیر اقدام کنید:

- الف) اسپکولوم مخصوص بینی را به دستگاه اتوسکوپ متصل کرده به آرامی داخل بینی کنید.
- ب) با استفاده از لوله آزمایش دیگری، موارد ج و د از مرحله ۱ را به انجام برسانید.
- ج) از طریق اسپکولوم به آرامی اپلیکاتور را بدون تماس با لبه‌های اسپکولوم وارد مجرای بینی کنید.
- د) از نواحی قرمز یا دارای ترشح نمونه تهیه کنید.
- ه) اپلیکاتور را بدون تماس با اسپکولوم خارج کرده به روش آموخته شده قبلی در داخل لوله آزمایش قرار دهید.
- و) در صورت لزوم برای مجرای دیگر بینی روش را تکرار کنید.
- ز) پنبه درپوش لوله آزمایش را به آرامی و با دقت روی دهانه لوله قرار دهید.
- ح) بر چسب آماده شده را به لوله آزمایش متصل کنید.
۳. وسایل اضافی را به محل مربوطه برگردانیده توجه لازم را از آن‌ها به عمل آورید.
۴. دست‌ها را بشویید.
۵. نمونه‌های تهیه شده را به همراه درخواست کامل شده به آزمایشگاه بفرستید.